

AKTUALNO Vprašanje

Proračuni občinskih ljudskih odborov bodo tudi letos še dočaj tesni. Zato bodo ljudski odbori imeli tudi letos možnost izvesti davek na maloprodajni promet.

Okrajni svet za plan in finance je o tem razpravljal in priporočil ljudskim odborom, naj bi omenjeni davek povprečno ne bil večji kot 1,5% za prehrambene proizvode (izvzemši sladkor, mast, moko, olje in kruh) ter za alkoholne pijače 5%. Ta odlok naj bi veljal od 1. marca.

ObLO Kranj pa je že sestavil predlog, na podlagi katerega bi v kranjski občini uvedli 2% davek na vse proizvode, razen na prehrambeno blago ter 5% davek na alkoholne pijače, toda z veljavnostjo od 1. januarja 1957! Torej z veljavnostjo za nazaj! — Po mnenju Trgovinske zbornice bi bil ukrep ObLO Kranj nepravilen!

Problem je seveda v tem, ali bo povisana stopnja davka na maloprodajni promet (ani je znala v kranjskem okraju povprečno 1%) povzročila po-

rast cen? — V Trgovinskih zbornicah so mnenja, da bo to nujno moralo povzročiti določeno povišanje cen nekaterega blaga.

Vendar kaže, da ponekod v trgovinskih krogih prevladujejo težje za povišanjem cen, ne ozirajo se na njih upravičenost, pri čemer se nekateri izgovarjajo tudi na poviševanje plač. Zeleti bi bilo, da bi trgovska podjetja seznanila širšo javnost s konkretnimi kalkulacijami za cene posameznih proizvodov, kar bi preprečilo tudi govorice o tem, da nekatera podjetja skušajo poviševati cene kar na eko.

Kaj menijo o tem trgovska podjetja?

I. AUSEC

LETNO X. — ST. 16 — CENA DIN 10.—

KRANJ, 25. FEBRUARJA 1957

GLAS GORENJJSKE

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

Razprava o osnutku okrajnega družbenega plana

Okraini zbor in zbor proizvajalcev OLO sta na skupni seji v petek in soboto razpravljala o osnutku predloga letošnjega okrajnega družbenega plana in proračuna. Svet za družbeni plan in finance bo pobude, stališča in predloge, ki jih je OLO sprejel na tej seji, vnesel v predlog družbenega plana, OLO pa bo zdaj razposlal tako izpopolnjen predlog vsem občinam v razpravo, medtem ko bo dokončno sklepal o njem šele sredi marca. Tak način sestavljanja družbenega plana je novost, ki omogoča neprimerno bolj učinkovito sodelovanje odbornikov, svetov, občin, zbornic ter gospodarskih, zadružnih in političnih organizacij, kot je bilo to prejšnja leta. Tedaj se je namreč pri sestavljanju plana zelo mudilo, medtem ko sta bila letos zvezni in republiški družbeni plan pravočasno sprejeta.

Značilnost tega zasedanja OLO je v tem, da so v sila razgibani razpravi sodelovali številni odborniki, predstavniki svetov in zbornic ter da so bile v razpravi koristno izmenjane mnoge misli in stališča, hkrati pa je bilo slišati dokaj spreminevalnih predlogov.

Po osnutku letošnjega okrajnega družbenega plana naj bi se proizvodnost v industriji povečala za 1,7% (lani 1,1%). Več diskutantov je sodilo, da je predvideno premajhno povečanje proizvodnosti glede na možnosti, saj tiči ravno v tem problemu ključ za uravnavanje življenske ravni. Bilo je izrečeno tudi mnenje, da je bila pomajkljivost razprave na seji — z nekaj izjemami — ravno v tem, da so nekateri odborniki govorili predvsem o razdeljevanju sredstev, ne pa dovolj tudi o tem, kako

ustvarjati večja sredstva. Tov. Sveto Kobal je v zvezi s tem poudaril, da je treba bolj razvijati kooperacijo podjetij.

Značilnost letošnje okrajne investicijske politike je v tem, da so njeni ukrepi usmerjeni že dokaj močnejše kot prejšnja leta na razvijanje panog, ki neposredno vplivajo na standard. Tako naj bi šlo letos iz okrajnega investicijskega skладa 36,6% sredstev za razvoj trgovine, obrti, gostinstva, turizma in prometa, 31,5% sredstev pa za manjše rekonstrukcije in nabavo, opreme v predelovalni industriji, vključno grafični.

Zaradi pomanjkanja prostora v današnji številki žal ne moremo nanizati vseh misli, stališč in predlogov številnih diskutantov. Zato bomo povzeli le nekatere poglavite misli iz razprave predsednika OLO tovariša Mirana Košmelja. Le-ta je govoril predvsem o investicijski politiki in o proračunski potrošnji. Omenil je še ne dovolj razločno začrtano pot v investicijski politiki ter formiranje in uporabljanje skladov. Letos skušamo prvič uveljaviti v družbenem planu natančnejše instrumente za uporabo teh skladov. Teritorialne enote so predlanskim in lani spritočno težavnega proračunskega položaja izkoriscale posamezne sklade tudi v druge namene in ne le v tiste, za katere so bili namenjeni, kar je zelo škodljivo. Gledate investicijske politike je tov. Košmelj dejal, da je težava v tem, da ljudski odbori ne vedo, koliko investicij bo letos finansiranih iz posameznih virov (zveznih, republiških itd.). To ovira smotorno planiranje. Ko je govoril o problemu nerazvitih področij v okraju, se je tov. Košmelj strinjal z nekaterimi diskutanti, da ta problem zasluži pozornost in

skrb. Sodil pa je, da je treba tudi pri tem upoštevati rentabilnostni račun in uresničevanje načela: vsakemu po njegovih sposobnostih in po njegovem delu. Tem področjem je treba pomagati zlasti še z ustreznim kadrom, brez katerega bi bila tudi druga pomoč neučinkovita, ker jo ti kraji ne bi mogli smotorno uporabiti.

Eden izmed odbornikov je predlagal, naj bi del sredstev, namenjenih za rekonstrukcijo predelovalne industrije, dali za dokončanje elektrifikacije nekaterih vasi. Tovarist Košmelj pa je dejal, da ne bi bilo pravilno jemati ta sredstva, ker je rekonstrukcija predelovalne industrije v našem okraju zelo nujna stvar. Investicije v industrijo pa naj bi bile v prihodnje stvar okraja, ne občin, ki naj svoja sredstva namenijo raje za razvoj ostalih panog, ki vplivajo na standard. Gledate elektrifikacije vasi je tovarist Košmelj sodil, da je to komunalna zadeva občin, ki pa seveda ne morejo vsega takoj storiti, ker je treba upoštevati njihove možnosti. Tov. Košmelj pa se je strinjal s tem, da je treba problem še neelektrificiranih vasi posebej proučiti, vendar pa je treba pri tem biti na jasnom, kdo za kaj odgovarja, t. j. za kaj mora skrbeti okraj, za kaj pa občina. Občine ki smatrajo, da je elektrifikacija njihov zelo pomemben problem, naj temu primerno namenijo tudi uporabo svojih sredstev.

Nato je tov. Košmelj govoril o tem, da se sredstva občin letos deloma povečujejo. Pri tem pa je kritiziral ravnajše nekaterih krovov, ki ustvarjajo nerazpoloženje nekaterih tamkajšnjih volivcev do okraja z neupravljanimi trditvami, češ da okraj to občino za-

DOBRA »ŠOLA«

ZA JESENČANE

BANIK KLAĐNO (CSR) : JESENICE 11:2 (5:0, 5:1, 1:1)

V soboto zvečer sta se srečala na jeseniškem umetnem drsalnišču hokej klubu »BANIK« Klađno iz CSR, ki je 5. moštvo CSR in HK Jesenice, naš državni prvak. Ker je bil led slab, niso niti gostje, še manj pa domačini prišli do izraza. Vodili so vseskozi gostje in z lepo sistematično igro v prvi tretjini vodili 5:0, v drugi tretjini pa gostje zopet zabilili 5 golov, medtem ko je dal za Jesenice enega Valentar. V zadnji tretjini, ko je bil led že boljši pa so domačini postali enakovredni gostom. Rezultat zadnje tretjine 1:1. Jesenčani so igrali lepo, vendar je bilo opaziti, da se z evropskimi moštvi še ne morejo končati. Za Jesenice sta dala gola Valentar in Dolinar. Povratna tekma pa je bila sinoči, vendar ob zaključku lista rezultata še nismo prejeli. U.

činstvo je vse, posebno pa mlade. Katjušo navdušeno pozdravilo. Na sobotni reviji sta poleg omenjenih nastopila tudi Majda Modre in Janez Brlec. Nastopajoči so bili deležni zasljenega priznanja. Poleg Saše Fajdigove je mnogo pokazal nadrebudni Franek Klemenc, ki drsa še leto dni, posebnega priznanja pa je bila ponovno deležna komaj 9-letna Katjaša Derenda. Organiziranje podobnih drsalnih revij naj bi bilo na Jesenici čestokrat, da občinstvo ne bi mislio, da je vsa umetnost drsanja na ledu — hokej. U.

JESENČKI BOKSARJI ENAKOVREDEN NASPROTNIK LJUBLJANSKIM

Jesenice, 24. februarja.

Danes popoldne sta se srečali juniorski hokej moštvi »KAC« iz Celovca in Jesenice. Led je bil slab, zato tudi igra ni bila najboljša. Mladi moštvi nista mogli dokazati, katero je boljše. Domačini, kot gostje so igrali dobro. Rezultat je bil 2:1 za Jesenice (1:1, 0:0, 1:0). Tekmo, ki ji je prisostvovalo nekaj nad 500 gledalcev, sta sodila Skarzin iz Celovca in Božič z Jesenico. U.

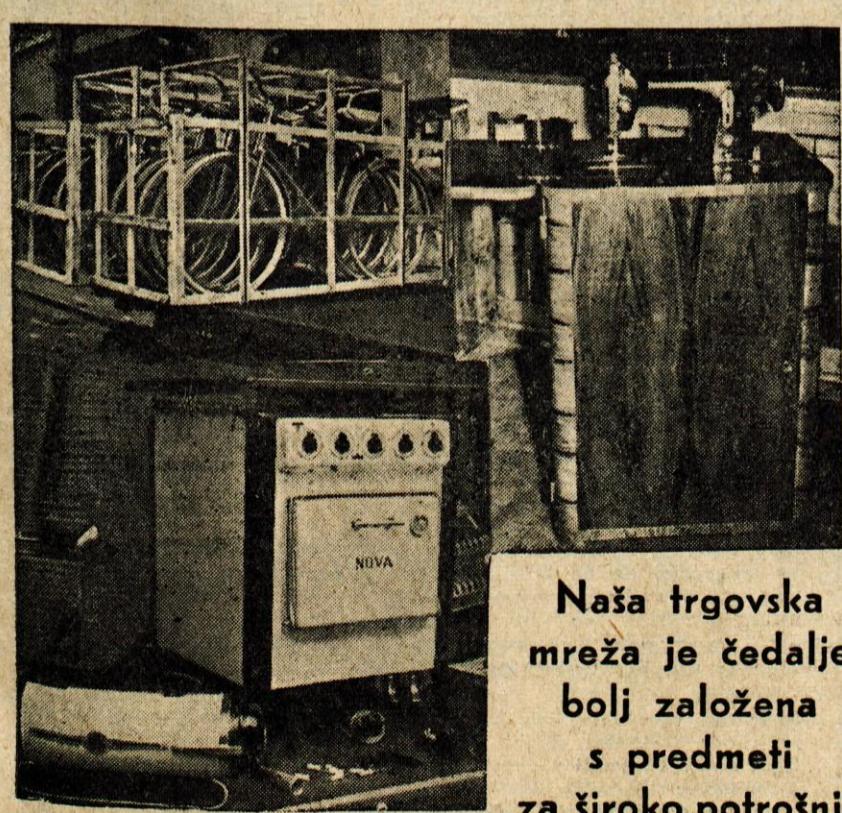
DRSALNA REVIIA NA JESENICAH

Ekipa umetnih drsalcev Železničarja iz Ljubljane je priredila v soboto zvečer in nedeljo popoldne na jeseniškem drsalnišču drsalno revijo. V soboto zvečer so nastopili Saša Fajdiga, najboljša jugoslovanska drsalka v prostem drsanju, mlada Katjaša Derenda in Franek Klemenc. Ob-

postavlja. Izmed proračunov vseh gorenjskih občin pa se je letos sorazmerno najbolj povečal ravno proračun občine Žiri. Nepravilen odnos tamkajšnjega ObLO do OLO pa se kaže tudi v tem, da na posveti predsednikov občin pri OLO ne prihaja predsednik ObLO, marveč pošiljajo uradnike.

Oba zobra OLO sta nato glasovala o predlogih. Pri tem je bil z večino glasov odbit predlog Svetu za kulturo in prosveto, naj bi povečali sredstva za Prešernovo gledališče v Kranju od 11,892.000 din na 14 milijonov din. V razpravi, v katero je poseglo več diskutantov, pa je tov. Mirko Zlatnar sodil, da ni pravilno, da se problem varčevanja proračunskih sredstev zaostri najprej ravno na področju kulture. Poslanec dr. Miha Potocnik pa je predlagal, naj bi proučili vprašanje, ali ne bi del sredstev za to gledališče (ki je letos prešlo z občinskega na okrajni proračun) prispeval tudi ObLO Kranj, podobno kot rešujejo to stvar v Ljubljani. Sprejet pa je bil predlog tov. Mirka Zlatnarja, da OLO ne odloži problema gledališča z dnevnega reda, marveč da bo o njem ponovno razpravljaj.

OLO je nato osvojil predloga, naj bi namenili 600.000 din Poslovalnici za delo ter 8.200.000 din jesenški bolnišnici za nakup bencinskega agregata in inkubatorja. Prav tako je OLO sklenil dodeliti od 90 milijonov din (ki jih je republika dodelila okraju za investicije v Šolstvu) 40 milijonov din za Šolo v Žirovnicah, 40 milijonov din za Šolo v Stražišču, 8 milijonov din za gimnazijo v Železničarjih, 2 milijona din pa za izdelavo načrtov za nove Šole.

Naša trgovska mreža je čedalje bolj založena s predmeti za široko potrošnjo

naš razgovor

SREČEN SEM KADAR REŠUJEM ČLOVEŠKA ŽIVLJENJA

Dr. Jože Hafner, primarij kirurškega oddelka in ravnatelj jesenške bolnišnice je praznoval pretekli petek svoj 50. rojstni dan.

Jubilanta sem obiskal na dan praznovanja. Bil je v krogu svojih ožjih sodelavcev, ki so mu prišli čestitati. Pridružil sem se jim.

Jubilant je takole opisal svoje počitje ob 50. rojstnem dnevu: »Srečen sem, ker praznjam svoj 50. rojstni dan na Jesenicih, v kraju, za katerega živim. Najbolj srečen sem pa takrat, kadar uspel kot zdravnik-kirurg, kadar rešujem človeška življenja.«

Na vprašanje: »Kaj menite o

razvoju zdravstvene službe na Jesenicih,« je jubilant dr. Hafner dejal:

»Na razvoj zdravstvene službe na Jesenicih pa osvoboditi smo lahko ponosni, saj imamo eno najsdobnejše urejenih bolnišnic, pa tudi znatno izpopolnjeno obratno ambulanto. Jesenška bolnišnica je izredne važnosti za vso Gorenjsko, pa tudi za Primorsko. Lepo bi bilo, če bi Jesenice, ki so se v zadnjih letih razvile v enega največjih industrijskih krajev, dobile tudi specjaliste, kakor okuliste itd., vendar nujno to ni. Vsekakor pa smo lahko ponosni na zdravstveno službo na Jesenicih.«

»In kako gledate na predvi-

deno ukinitev privatne zdravniške prakse?«

»Ker nisem imel nikoli privatne prakse, bo odgovor težji, menim pa, da ukinitev celotni zdravstveni službi ne bi škodovala, če bo dana možnost, da si bolniki izbirajo zdravnike po lastni presoji. V kolikor te možnosti ne bo, tedaj utegne ukinitev privatne zdravniške prakse na bolnike, ki imajo v tega ali onega zdravnika več zaupanja, kvarno vplivati. Če pa bo prišlo do ukinitev privatne prakse, tedaj mora biti ta ukinjena hkrati v vsej državi; ukinitev v posameznih republikah bi prav gotovo kvarno vplivala na našo zdravstveno službo.« U.

TE DNI PO SVETU

• Francoska delegacija bo na sestanku sveta ministrov Atlantskega pakta, ki bo v torek, zahtevala od Velike Britanije, naj odloži svoj sklep o zmanjšanju svojih vojaških enot za 30%. Pravijo, da je bil ta sklep Velike Britanije svojevoljno sprejet.

• Casopisna agencija Nova Kitajska sporoča, da se bo industrijska proizvodnja Ljudske republike Kitajske v letošnjem letu po vrednosti povečala za 6% v primeri z lanskim letom. Letos bodo proizvedli tudi za 3,5% več blaga za široko potrošnjo kot lani.

• Sinoč je v Los Angelesu divjal silen vihar z nalivom, ki je povzročil tudi poplave. Več prebivalcev tega mesta je moralo zapustiti svoje domove zaradi tega, ker jih je voda opustošila ali ogrožala njih življenje.

• Kljub diplomatskim spletkom izraelske delegacije, da bi ponovno odgodili razpravo o umiku izraelskih čet iz Egipta, se je Generalna skupščina v soboto ponovno sestala, danes pa je napovedana ponovna seja.

V imenu šestih azijsko-afrških držav je libanonski delegat predložil osnutek resolucije, s katero je bil Izrael tudi formalno obsojen. Resolucija poziva vse države, naj uveljavijo proti Izraelu sankcije, tako da mu bodo nehalo nuditi sleherno vojaško, gospodarsko ali finančno pomoč. — Zaradi tega pričakujejo z največjim zanimanjem današnje nadaljevanje debate.

• Vodstvo italijanske socialno - demokratske stranke je v Rimu razpravljalo v soboto o stališču do socialistične stranke, z ozirom na njen nedavni kongres v Benetkah. Med razpravo je prišlo do izraza mnogo nasprotojnih si mnenj.

Matteotti je mnenja, da pomeni kongres socialista v Benetkah pozitiven korak k združitvi, ki mora biti postopna in mora trajati dlje časa. Podpredsednik vlade Saragat pa je poudaril, da je treba zahtevati od Nennija nova poročila zlasti glede zunanjosti politike in odnosov do Atlantske zveze. Po njegovem mnenju socialni demokrati ne smejo izstopiti iz sedanja vladne koalicije centra, marveč morajo še nadalje sodelovati v njej, dokler ne bodo socialisti napravili novih korakov k združitvi.

• Državni podsekretar v britanskem ministrusu za kolonije Profumo je v pismenem odgovoru nekemu poslancu sporočil, da je od lanskega junija pa do danes padlo na Cipru 132 ljudi, izmed teh 71 Grkov, 4 Turki, 35 britanskih vojakov, 12 policistov ter 10 britanskih civilistov. V zadnjih 21 mesecih je bilo na Cipru 3621 poskusov atentatov in nasilnih dejanj.

• Kot poročajo, je predsednik Eisenhower prejel novo poslanico od izraelskega premiera Ben Guriona, ki je pa niso hoteli komentirati. Kadarko se je zvedelo, poslanica ponavlja zahtevo, na Združeni narodi in ZDA dajo posebna jamstva v zvezi z umikom in Gaza in Akabskega zaliva.

• Kot poročajo iz Seula je 25 milij severozahodno od mesta treščilo ameriško vojaško transportno letalo, v katerem je bilo 159 ljudi. Po prvih poročilih je bilo ubitih 5 ljudi, 20 pa jih pogrešajo, medtem ko preživele rešujejo s helikopterji.

• Sueški prekop bo usposobljen za plovbo največjih ladij, ko bodo odstranili še štiri ovire. OZN čaka na dovoljenje egiptovske vlade, da lahko odstrani remorker »Edgar Bone« in tovorno ladjo »Abukir«.

IZDAJA ČASOPISNO ZALOŽNIŠKO IN TISKARSKO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNİK / UREJA UREDNIŠKI ODBOR - ODOGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJŠEK / TELEFON UPREDNIŠTA ŠT. 475, 397 - TELEFON UPRAVE ŠT. 475 / TEKOČI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 61-KB-1-Z-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROCNINA 600 DINARJEV, MESECNA 50 DINARJEV

8. PONEDELJEK

POKVARJENO ZELJE

Se zdaj mi zasmrdi po pokvarjenem kislem zelju, kadar grem mimo tiste sobice.

Saj pravzaprav ne gre, da bi tej luknji reklisobica del hodnika, za silo pregrajen z deskami, v steni »okno«, veliko približno 20 cm krat 40 cm, pa še »vrata«, se pravi, šest vegastih desk, dva krajnika navzkriž čeznje, vse skupaj pa obešeno na dva zarjavela skripijoča tečaja, kakrsne ponavadi uporabljamo za drvarnice.

Poleti še nekam gre — pozimi pa je temperatura v tej luknji približno enaka temperaturi pod milim nebom in kaže dni to ni šala, vsaj za tiste, ki v tej luknji stanuje.

O stanovanjski stiski ni da bi govoril, zanje vemo vsi in skoraj vsi jo dobro poznamo. Je pa ta naša ljuba stanovanjska stiska rodila že marsikaj čudnega — tudi te štorije o pokvarjenem zelju ne bi bilo brez nje.

Sobica, luknja, pregrajeni del hodnika ali kakorkoli že rečemo, je last naše sosedje, ki je po potku gospodinja, njen mož pa hodi v službo. Minogue: ta njen mož je nekoč vrgel lastnico hiše pre stopnic, ko je prišla parlamentarist zavoljo miru in drugih v tej hiši nepotrebnih luksuznih reči, sostanovalcem pa je zaklenil skupno straniče zaradi nekega prepira o ribanju skupnih stopnic, da so siromaki nosili prebavljene in nepotrebitne snovi v gostilne in druge javne lokale (mislim: na stranišča gostiln in drugih javnih lokalov). No, pa to samo mimogrede. To niti ni važno. Važno je, da je lastnica opisane znamenite luknje le-to izkoristila na kaj premeten in koristen način. Ta kole:

LJUDJE IN DOGODKI

Rojstvo novih evropskih novorojenčkov?

Skoraj dve leti se že kuhatata dva nova predloga Zahodneevropskega sodelovanja: skupno tržišče in evropska atomska skupnost — EVROATOM. Vrstili so se sčlanki za sestankom, od strokovnjakov, ministrov za gospodarstvo in zunanjne zadeve do predsednikov vlad, vendar nobeden ni bil sposoben videni življenja obema predlogoma. Zdaj so se v Parizu predsedniki šestih vlad tako imenovane »male Evrope« (Francije, Zahodne Nemčije, Italije, Belgije, Nizozemske in Luxemburga) vsaj načelno sporazumieli o ustanovitvi obeh predvidenih projektov. Kljub temu delnemu uspehu pa radovedni novinarji niso mogli opaziti navdušenja v obrazih šefov šestih vlad. Utrenjeni izraz in redkobesedne izjave so poprepričale malodružje, ki ga je francoski predsednik vlade Mollet izrazil v kratki izjavi: »Dosegli smo še določeno stopnjo.«

Na sedanjem pariškem sestanku so odstranili velike skale, ki so ovirale pot do uresničenja obeh načrtov, niso pa imeli časa niti možnosti, da bi pometali s poti tudi vse drobne kamne, ki pa lahko postanejo nevarni še za marsikateri nepreviden korak. S preostalimi ovirami se bodo zdaj vbadali strokovnjaki vse tja do predvidenega podpisa obeh sporazumov 10. marca v Rimu.

Na pravkar minulem sestanku v Parizu so odpravili glavne ovire, ki so doslej največ ovire sporazuma. Delno so privolili v zahteve francoske vlade, da bi v skupno tržišče vključili tudi čezmorske, kolonialne posesti. To je bil pogoj, ki ga je postavila francoska skupščina za ratifikacijo sporazuma. Te francoske dote pa ni bil nihče vesel, ker bo bržas terjal več stroškov, kot pa bo prinesla koristi. Franciji je tudi uspel prepričati ostale, da ustavijo poseben investicijski sklad za razvoj čezmorskih delž. Ostali so le s težkim srcem privolili v francoski predlog, ker se vsi branijo igrati vlogo bankirja za francosko kolonialno politiko. Prav tako pa so znani le stroški, nihče pa ne ve, kakšne bodo prednosti in koristi iz tega francoskega predloga. Vendar so nanj pristali, toda le za pet let, medtem ko so znatno omejili vsoto, ki jo je v začetku zahtevala Francija za investicije, tako da bodo znašale le 581 milijonov dolarjev, od tega pa bo samo Francija morala prispevati 200 milijonov.

Tudi glede EVROATOMA ni še vse na čistem, čeprav se zdi, da so tu manjše težave. Zdaj so sklenili med drugim, da bo lastnik posebnih jedrskih materialov sam EVROATOM. Z drugimi besedami povedano, tako bodo preprečili, da bi kate-

rakoli od članic izkoristila atomske rezerve v vojaške namene. Ta določba velja sicer za vse, ni pa težko uganiti, da predvsem veže roke Zahodni Nemčiji. Za vsem tem pa se vedova skriva bojazen pred Nemčijo kot gospodarsko in morda kmalu tudi vojaško najmočnejšim tekmem.

Z načelnim sporazumom so le povrhu zakrita tudi nasprotja med razviti in manj razviti deželami v tej skupnosti. Italija in Holandija se med drugim zavzemata za svobodno prodajo svojih kmetijskih pridelkov glede nizkih cen lastne proizvodnje, medtem ko bi francoska vlada rada omejila prosto menjavo na skupnem trgu in tako zaščitila visoke cene lastnih kmetijskih pridelkov. Dežele s kmetijskim izvozom pa se bojijo, da bi odprije carinskih vrat tuji industrijski konkurenčni prizadelo domačo industrijo, v zameno pa ne bi dobile ničesar, ker je prodaja kmetijskih izdelkov omejena. Razen teh nasprotij je treba upoštevati tudi različne delovne pogoje v raznih deželah, različno socialno zaščito, mežde in živiljenjski standard, kar seveda vse vpliva tudi na cene izdelkov.

Problemov je dosti, veliko več morda kakor pa stičnih točk. Zato tudi ni čudno, če je tako težko priti do skupnega

sporazuma, kljub resnemu namenu vseh udeležencev, da deščajo in uresničijo vse predlage o evropski skupnosti. Sporazum je zato lahko le vsestranski kompromis, v katerem vsakdo žrtvuje nekaj. Načelno soglasje šestih predsednikov vlad kaže, da so morali v marsičem odstopiti od prvotnih zamisli in kako velika so še neusoglasja med tvorci evropske senčnosti. Zato ne bo lakša pot do končne uresničitve oba načrtov. Najprej se bo treba zediniti še pred podpisom oba pogodb v Rimu, potem pa pride morda še najtežja preizkušnja — ratifikacija v posameznih parlamentih. Danes so močne še vse skupščine voljno odobrili oba sporazuma, težko pa je reči, kakšno bo njihovo razpoloženje čez nekaj mesecev, ko bodo obravnavali načrt o skupnem tržišču in EVROATOMU.

Nekateri opazovalci nehoti opozarjajo na tri leta dolge razpravo o Evropski obrambni skupnosti v francoskem parlamentu, ki se je končala s polom. Tam, kjer je veliko konj vpreženih, tudi voz ne drči ravno po cesti, ali kot naš narod pravi brez vsake zlobe: »Dosti babic, kilav otrok.«

MARTIN TOMAZIC

V nedeljo smo zabeležili

DRUGA SKUPŠČINA SSPD

Kranj, 24. februarja.

V nedeljo 24. februarja je bila na OLO v Kranju druga skupščina okrajnega Sveta Svobod in prosvetnih društev. Ob tej priliki so delegati pregledali delo Svobod in prosvetnih društev in ugotovili, da so bila ta izobraževalna telesa v preteklem letu dovolj prizadovana, vendar pa so v marsičem zgrešila cilje, ki jih postavljajo sodobnost pred današnjega človeka. Zašla so namreč v motnoton in brezdušnost - skratka, delo teh izobraževalnih institucij je ukalupljeno v stare šablone čitalniških časov in povojnih let. V bodoče bo treba stopiti na trdna tla in poiskati prav metodo in obliko dela.

Po zaključku skupščine je 28 članov prosvetnih društev prejelo za svoje neumorno delo odlikovanja, medtem ko so bila nekatere prosvetna društva in knjižnice pojavljene. S.

STROKOVNI TEČAJ
ZA MLADINO V IBI

Osnovni mladinski organizacijski v tovarni IBI na Primskovem je skupno z upravo podjetja uspelo organizirati seminar za mlade delavke in delavce to-

varne. Namen seminarja je, da se bo mladina seznanila s celotnim procesom dela v tovarni. C.

POSKUS SAMOMORA
19-LETNEGA DEKLETA

Pepca Nunčič je delavka v »Tiskanici« v Kranju. V soboto, 23. februarja, ob 14. uri je skočila v rezervoar pri Elektrotrarni v Kranju. Vojaki so jo še pravčasno rešili. Izjavila je, da je nameravala samomor na praviti zaradi tega, ker je čutila, da jo mojstri v tovarni zapostavljajo.

NA BLEUDU USTANOVLJEN
AKTIV MLADIH
ZADRŽNIKOV

V nedeljo je bil na Bledu ustanovni sestanek aktivov mladih zadržnikov pri kmetijski zadržki. Tokrat so se mladi zadržni razgovarjali o svojem delovnem načrtu za tekoče leto. Z ustanovitvijo AMZ na Bledu imamo na Gorenjskem že 40 aktivov mladih zadržnikov z nad 2000 kmečkimi fanti in dekleti. -ič

GRAFIK MARIJAN TRSAR
RAZSTAVLJA V KRANJU

V soboto je bila v Prešernovem muzeju v Kranju otvoritev razstave grafike Marjana Tr-

šarja. Razstavljalec pripada najmlajši generaciji naših slikarjev; tokrat razstavlja 35 del, med katerimi prevladujejo lesorez, barvni lisorez, akvarela, rezervaš. — V četrtek ob 18. uri pa bo v razstavnih prostorih Prešernovega muzeja priredil Klub likovnih delavcev Gorenjske razgovor o sodobnih grafičnih stremljenjih; snov bo tolmačil član SAZU dr. Emilian Jan Ceve.

S.

PREVEC ENOSTRANSKA
VZGOJA V DOMOVIH

Na posvetovanju predsednikov upravnih odborov, upravnikov domov in internatov ter predsednikov domskih skupnosti, ki ga je sklical šolska komisija pri OK LMS pretekli teden, so govorili predvsem o problematiki domov. Upravni odbori posvečajo pre malo pažnje disciplini in vzgoji v domovih, prav tako tudi delo vzgojiteljev ni najboljše. Vzgoja v domovih je vse preveč enostanska, pre malo se mladino seznanja z današnjim družbenim stanjem. -ič

DELAVSKA MLADINA
RAZPRAVLJA
O GOSPODARSTVU

V preteklem tednu so bila v Kranju, Železnikih, na Bledu in Jesenici posvetovanja mladinskih voditeljev, prisotni pa so bili tudi mladi člani delavskih svetov. Zvezne komunisti, inženirji in tehnički. Razpravljali so o zaključkih 8. plenuma CK LMS. Posvetovanja so pokazala, da delavska mladina spremila dogajanja v proizvodnji in celotnem našem gospodarstvu. Mnogo so govorili o strokovni vzgoji mladih, normah, plačnem sistemu, sodelovanju mladih v delavskem samoupravljanju itd. -ič

ZIROVSKA MLADINA
IZPOPOLNUJE
SVOJE ZNANJE

Na iniciativi občinskega komiteja LMS Ziri so pričeli pred dnevi s seminarjem za mlade člane delavskih svetov in tiste mladince, ki jih misijo v bodoče kandidirati v delavske svete. Mladina bo tako razširila svoje znanje, kar bo pomagalo, da bo lažje sodelovala pri delavskem samoupravljanju.

PROSVETNI DELAVCI
O ŠOLSKI REFORMI

Prednjih dneh so se zbrali na Jesenicah prosvetni delavci Gorenjske z namenom, da bi se vsi člani dobro seznanili z uveljavljanjem šolske reforme v začetku prihodnjega šolskega leta. Razprava

je pokazala, da je bil cilj v glavnem dosežen.

VEČ POMOČI PRI IZOBRAZEVANJU ODRASLIM

Občinski Svet Svobod in prosvetnih društev Jesenice je na svoji seji prejšnji teden razpravljal o proračunih Svobod in prosvetnih društev za leto 1957, o podelitvi Čufarjevih nagrad in o tem, kakšen način bi bilo moč čimbolj razširiti med prebivalstvom knjige Prešernove družbe.

SIVILJSKI TEČAJ
V KRANJSKI GORI

Kmetijska zadruga Kranjska gora je organizirala v zimskih mesečih šiviljski tečaj, ki se ga udeležujejo tečajnike iz Rateč in Kranjske gore. Ker je udeleženek precej, dela tečaj v dveh skupinah. S.

NA VISOKEM BODO POSTAVILI
SPOMENIK PADLIM ZA SVOBODO

Na nedavnem občnem zboru kravjeve organizacije Zvezne borcev Visoko so se poleg organizacijskih problemov pogovorili tudi o postaviti spomenik padlim za svobodo iz

Gorenjski obveščevalec

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

Zdravstveni dom Kranj, Poljska pot 8, telefon 218, naročila za prevoz bolnikov telefon 04.

MALI OGLASI

V bližini Kranja bi dogradil nedovršeno hišo tistem, ki bi mi potem v njej odstopil družinsko stanovanje. Pripravljen sem tudi dati lepo nagrado. Morebiti takšno hišo kupim. — Tine Žamari, Krmelj, Dolenjsko.

Oskrbnika doma na Črnom vrhu nad Jesenicami išče Sportno društvo Jesenice. Prednost imajo zakonski pari. Vloge poslati na SD Jesenice, Ledarska št. 4, do 10. marca.

Sprejemimo v službo takoj: 2 ključavnica, 1 strugarja in 1 avtokolarja. — »Avtopromet« Kranj.

Sprejememo krojaške pomočnike, večne elitne konfekcije za velike komade. Prijave — pisane ali osebne sprememamo v neomejenem številu. — Podjetje »Oblačila - novoste«, Kmetijske zadruge Križe pri Tržiču.

Potpisana O. V., Huje 53, Kranj, preklicujem vse neresničnosti, ki sem jih pisala tov. Rehberger Olgi, Stražišče 182, o. tov. Rešek Francetu.

Začasno spremem samostojno štivojo za dom. — Naslov v upravi.

OBJAVE

OBJAVA

Za veliko športno prireditve v Planici, kjer bodo 10. marca smuški poleti z mednarodno udeležbo na mamutski skakalnici, organizira »Avtopromet«, Kranj, prevoz z avtobusi. Cena 6.00. din za eno osebo v obe smeri. Prijave spremema poslovničica »Triglav«, Kranj — bivališči »Putnik«.

AMD Kranj in združenje šoferjev prireja dne 3. marca t. l. ob 9. uri dopoldne v zgornji dvorani »Iskre« predavanje za vse poklicne in amaterske vozače.

Gorenjska smučarska podvezza Kranj obvešča vse smučarje Gorenjske, da bo V. Zlet gorenjskih smučarjev v Bohinju 2. in 3. marca t. l. — Program prireditve je naslednji:

2. marca (sobota) teki in veleslalom

3. marca (nedelja) dopoldne slalom — popoldne skoki

ob 11. uri sankaške tekme.

V primeru neugodnih snežnih razmer bo V. Zlet gorenjskih smučarjev v Bohinju odpovedan po Radiu Ljubljana v petek dne 1. marca 1957.

NESREČA NIKOLI NE POČIVA

V soboto se je poročila naša sodelavka — novinarka Jožica Ogrin. Mladima novoporočenemu Jožici in dr. Hermanu Teppiju iskreno čestitamo na skupni življenjski poti.

Uredništvo in uprava

»Glas Gorenjske« Kranj

GLEDALIŠČE

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Torek, 26. februarja ob 20. uri — Premiera — Izven, Armand Salacrou: »NOČI JEZE«.

Cetrtek, 28. februar, ob 16. uri red C in izven, Arman Salacrou: »NOČI JEZE«.

KINO

KINO »STORŽIČ« KRANJ

25. in 26. februarja, ameriški barvni cinemascop film »CARMEN JONES« — stereofonski zvok, ob 16., 18. in 20. uri.

27. februarja, ob 9.30 uri ameriški film »BELI JORGOVAN«, ter ob 16., 18. in 20. uri ameriški barvni film cinemascop film »CARMEN JONES« — stereofonski zvok.

28. februarja, ameriški barvni cinemascop film »CARMEN JONES« — stereofonski zvok, zadnjikrat.

KINO »TRIGLAV«, Primskovo 26. februarja, amer. film »BELI JORGOVAN«, ob 19. uri.

KINO »SVOBODA«, Stražišče 27. februarja, amer. film »BELI JORGOVAN«, ob 19. uri.

KINO »RADIO«, JESENICE 25. in 26. februarja, ameriški film »RDEČA CONGA«, ob 18. in 20. uri.

27. in 28. februarja, ameriški film »KLIC DIVJINE«, ob 18. in 20. uri.

KINO »PLAVŽ«, JSESENICE 26. februarja, ameriški film »DARILLO NA VRVICI«, ob 18. in 20. uri.

28. februarja, ameriški film »RDEČA CONGA«, ob 18. in 20. uri.

KINO ZIROVNICA 27. februarja, ameriški film »DARILLO NA VRVICI«, ob 19.30 uri.

KINO DOVJE 27. februarja, ameriški film »RDEČA CONGA«, ob 19. uri.

KINO RADOVLJICA 26. in 27. februarja, italijanski film »PESMI Z ULICE«. V torek ob 20. uri ter v sredo ob 17.30 in 20. uri.

TRŽNI PREGLED

ZIVILSKI TRG V KRAINU

Petak živilski trg v Kranju je bil tokrat bolje založen, kar gre pripisovati zlasti lepemu vremenu. Zabeležili smo naslednje cene: repa kisla 28 din kg, por 80 din kg, špinača merica 25 din, črna redkev 40 din kg, orehi celi 85 din liter, čebula 100 din kg, krompir 15 din, jabolka od 30 do 45 din, fižol 55 do 60 din liter, korenje 40 din kg, jajca 14 din kom, surovo maslo 120 din četrtnika itd. — Ponudba je bila večja od povpraševanja.

V SKOFJI LOKI

V zadnjem času so cene na škofovskem trgu precej stalne, le pri nekaterih pridelkih so se neznatno znižale. V soboto je bil na trgu radič po 25 din merica, motovilec po 25 din regrat po 20 din merica. Zelenje v glavah je bilo po 30, kislo po 50, kisla repa 20 din za merico, rdeča pesa 35 din za merico, cvetača 130 din, špinača 20 din merica, korenje 15 din za kg, por 10 do 20 din in jajca dinja.

sss S SODIŠČA

SKUPINA UPORNIH AVANTURISTOV OBSOJENA

Proti koncu leta so trije mladenci odpravili iz Crne gore proti naši severni meji. Po predhodnem dogovoru je najprej prišel na Jesenicu Adem Duković, ki se je kmalu po prihodu na Jesenicu poročil z dekletonom, da bi na ta način prikril dejanski namen prihoda na Jesenicu. Čez nekako 10 dni je poslal Adem Duković svojim pojedincem Ademu Bečoviću in Francu Gojčeviću, da je vse v redu. Za tem sta tudi onadva prišla na Jesenicu. Prvo po prihodu sta prespala v čakalnici železniške postaje na Slovenskem Javorniku, drugo jutro ob 5. uri zjutraj pa se jima je pridružil še Duković, svoji nevesti in tači pa je dejala, da gre v Srednjo tehnično šolo v Ljubljano ali drugam, kjer ga bodo pač sprejeli. V zgodbini jutranjih urah so sodili oboroženi vsak s svojo nabito pištole proti Javorniškim rovtom v smeri državne meje na Stolu. Ko so prišli v bližino električne centrale na Javorniškem rovtu, jih je srečal vojak iz obmejne službe. Ker so se mu zdeli sumljivi, jih je povprašal za legitimacije. Pozval jih je, naj mu sledijo na obmejno kavarlo, medtem pa je Adem Bečović potegnil revolver in brez odzeka logarja, ni pa sekai na tujem, pač pa na svojem. Meja med tistim delom parcele, ki je ostala njemu in delom, ki je z agrarno reformo prišel pod SPL, je bila večkrat spremenjena in po zadnji odmeri je res izpadlo, da je sekal na tujem. Sodišče temu zagovoru ni verjelo. Ugotovili so, da je obdolženi s posredovalci proti Slovenskemu Javorniku, kamor so krenili tudi mladi avanturisti, ker so slutili, da bodo morali najti primernejše mesto za pobeg. Vojak je hitro obvestil milicijske, ki so jih pričakali na Javorniku. Adem Duković je skušal ponovno preprečiti organom LM aretacijo, toda milicijski so bili hitrejši.

Na sodišču so sicer trdovratno trdili, da so šli proti meji samo na izlet, čeprav so bili brez denarja, pri sebi pa so imeli več naslovov svojih sodelnikov, ki so že pred leti po-

14 do 16 din za komad. Liter fižola je stal od 65 do 80 din liter, jabolka so bila 35 do 40 din za kg, sladka smetana 150, sirček 120, peteršilj 10 din za šopek, čebula 98 za kg, česen 10 din glavica in čebulček liter 300 do 330 din.

GIBANJE PREBIVALSTVA

NA JESENICAH

Rodile so: Frančka Vidic, uslužbenka iz Boh. Bele — deklica, Helena Ambrožič, gozdna delavka s spod. Laz — deklica, Ivanka Kobal, gospodinja z Bledu — dečka, Marija Jelovančič, uslužbenka z Jesenic — deklica, Marija Simolej — Magdalena, trg. delavka iz Moste — dečka, Frančiška Čop, gospodinja z Bledu — deklica, Helena Zima, gospodinja z Jesenic — deklica, Ana Svetina, gospodinja z Jesenic — deklica, Ljudmila Peternel, delavka z Jesenic — dečka, Kristina Mucič, gospodinja z Bledu — dečka, Marija Pohar, gospodinja iz Brezij — dečka, Julijana Fajfar, gospodinja iz Ljubnega — deklica, Frančiška Zeleznikar, tov. delavka z Jesenic — dečka, Vida Mlakar, gospodinja iz Bače — dečka, Marija Gregorič, trg. poslovodkinja z Jesenic — deklica, Jelka Radikon, gospodinja iz Kozane — dečka, Tihija Husedžinovič, gospodinja iz Bl. Dobrave — deklica, Marija Zilovec, gospodinja iz Podkorenega — deklica, Ana Prešeren, gospodinja iz Gorice — dečka, Kristina Babič, kuh. pomočnica iz Dobrega polja — dečka, Hilda Zgomec, vzgojiteljica z Jesenic — dečka, Marija Dolinšek, gospodinja z Jesenic — dečka, Marija Rajgelj, strojepiskpa iz Zirovnice — dečka, Vida Habe, uslužbenka z Jesenic — dečka, Angela Vukovič, trg. pomočnica z Jesenic — deklica, Zmaga Pirih, gospodinja z Jesenic — dečka, Antonija Klavora, gospodinja iz Praprotnega — deklica.

Poročili so se: Alojzij Felicidžar in Amalija Komic z Jesenic; rdeča pesa 35 din za merico, cvetača 130 din, špinača 20 din merica, korenje 15 din za kg, por 10 do 20 din in jajca dinja.

begnili v Avstrijo. Sodišče je obsodilo zaradi preprečitve uradnega dejanja organu obmejnega straže in poskusa poveganja z deklatom, da bi na ta način prikril dejanski namen prihoda na Jesenicu. Čez nekako 10 dni je poslal Adem Duković svojim pojedincem Ademu Bečoviću in Francu Gojčeviću, da sta skušala Bečovič in Gojčević pobegniti zato, da bi se pri izognili služenju kadrovskega roka, drugi pa je kot davčni izterjevalec v Titogradu poneveril večjo vsoto denarja.

—ne

NA TUJEM SO SEKALI

Pred sodiščem v Kranju so se zagovarjali: Franc Meglič, Jože Meglič in Janez Tišler zaradi poseka 8 smrek in 2 bukev na škodo gozdnega revirja Tržič oziroma uprave za gozdarstvo OLO Kranj. Parceta, na kateri je prvi s pomočjo ostalih dveh obdolžencev posekal drevje, je bila sicer včasih last Megličevih, z agrarno reformo pa je večji del te parcele prišel pod SPL in pod upravo gozdnega revirja Tržič.

Obdolženi Franc Meglič se je zagovarjal, da je res sekal brez dovoljenja in brez odzeka logarja, ni pa sekai na tujem, pač pa na svojem. Meja med tistim delom parcele, ki je ostala njemu in delom, ki je z agrarno reformo prišel pod SPL, je bila večkrat spremenjena in po zadnji odmeri je res izpadlo, da je sekal na tujem. Sodišče temu zagovoru ni verjelo. Ugotovili so, da je obdolženi s posredovalci proti Slovenskemu Javorniku, kamor so krenili tudi mladi avanturisti, ker so slutili, da bodo morali najti primernejše mesto za pobeg. Vojak je hitro obvestil milicijske, ki so jih pričakali na Javorniku. Adem Duković je skušal ponovno preprečiti organom LM aretacijo, toda milicijski so bili hitrejši.

Na sodišču so sicer trdovratno trdili, da so šli proti meji samo na izlet, čeprav so bili brez denarja, pri sebi pa so imeli več naslovov svojih sodelnikov, ki so že pred leti po-

14 do 16 din za komad. Liter fižola je stal od 65 do 80 din liter, jabolka so bila 35 do 40 din za kg, sladka smetana 150, sirček 120, peteršilj 10 din za šopek, čebula 98 za kg, česen 10 din glavica in čebulček liter 300 do 330 din.

EKIPNO OKRAJNO STRELSKO PRVENSTVO

Tržičani najboljši

Kranj, 24. februarja.

Danes je bilo v dvorani pri tovarni »Savik« v Stražišču ekipno okrajno strelsko prvenstvo z zračno puško za člane in članice. Tekmovali so v 5-članskih ekipah v stoečem položaju. Skupno je nastopilo 28 moških in 7 ženskih ekip. V zelo hudi konkurenči so zmagali tržički strelec s 650 krogom, pri članicah pa strele z Jesenic s 613 krogi od 750 možnih.

Rezultati: član i — 1. Tržič 650 krogov, 2. Jesenice 647 krovov, 3. Javornik 641 krogov; članice — 1. Jesenice 613 krovov, 2. Tržič 607 krogov, 3. »Sava« Kranj 509 krogov. Ko bo v nedeljo zaključeno tekmovalje še mladincev in pionirjev, bodo pravljenci ekipam podeliли praktične nagrade — strelske rekvizite in diplome.

C.

650 krogov, 2. Jesenice 647 krovov, 3. Javornik 641 krogov; članice — 1. Jesenice 613 krovov, 2. Tržič 607 krogov, 3. »Sava« Kranj 509 krogov. Ko bo v nedeljo zaključeno tekmovalje še mladincev in pionirjev, bodo pravljenci ekipam podeliли praktične nagrade — strelske rekvizite in diplome.

C.

650 krogov, 2. Jesenice 647 krovov, 3. Javornik 641 krogov; članice — 1. Jesenice 613 krovov, 2. Tržič 607 krogov, 3. »Sava« Kranj 509 krogov. Ko bo v nedeljo zaključeno tekmovalje še mladincev in pionirjev, bodo pravljenci ekipam podeliли praktične nagrade — strelske rekvizite in diplome.

C.

650 krogov, 2. Jesenice 647 krovov, 3. Javornik 641 krogov; članice — 1. Jesenice 613 krovov, 2. Tržič 607 krogov, 3. »Sava« Kranj 509 krogov. Ko bo v nedeljo zaključeno tekmovalje še mladincev in pionirjev, bodo pravljenci ekipam podeliли praktične nagrade — strelske rekvizite in diplome.

C.

650 krogov, 2. Jesenice 647 krovov, 3. Javornik 641 krogov; članice —

ROMAN
SLIKANICA
ZANIMIVOSTI
FILM

ZADNJA STRAN

Misel na Borgelna ji je priklicala v spomin njenega družega ženina, Bičkovega Tomaža iz Kamne gorice. Ta je bil pušeljc med fanti, čisto drugačen kot Borgel. Pogosto ga je videvala v Kropi, prihajal je z zapravljevjem, s seboj je imel prijatelje, s katerimi je veseljačil. Zapeljali so k „Jarmu“ in pili, lovili dekleta, plesali, plesalke so vlačili iz hiš in celo iz kovačnic. Tomaž je razsipał denar, kot bi mu ga ne moglo nikoli zmanjkati. Pozneje se je malce unesel, takrat je zasnubil Ano. Oče ga je odgnal, poprej pa je še žalil snubce in jim obetal, da bo dal za njimi pokaditi z ajdovimi plevami. Tako jezrega ga Ana še nikoli ni videla. Niti z besedico mu ni upala ugovarjati, bala se je, da jo bo pretepel, čeprav nikoli dotlej ni položil roke nanjo. Samo skrijevaj je jokala. Tomaž ji je bil všeč, kakršen je bil, nič ni mislila, da je divji, lahkomiseln in neugnan. Dobro leto pozneje so mu prodali na dražbi, stric Zgonc je kupil zemljo, nek tujec pa hišo, ki jo je preuredil v gostilno. Tomaž je izginil. Čez nekaj let se je razvedelo, da je v westfalskih rudnikih in da bi se rad vrnil domov, ko bi mu ne bilo preveč nerodno.

Sedela je dolgo, tako dolgo, da je ura udarila že devet. Tedaj je opazila starega Globočnika, ki je sopihal proti župnišču. Minuto kasneje jo je stric poklical v pisarno.

Globočnik je sedel na stolu, roki je sklenil na trebušu in je neprestano vrtel palca. Odkar ga Ana ni videla, se je postaral, davno je že prekorčil šestdeseto leto. Imel je veliko glavo in zlata lica, sive, vodene oči so mu tonile v maščobnih blazinicah in čez ves obraz se mu je razlival zadovoljen smehljaj človeka, ki je vesel sebe in svojih uspehov. Za Ano se ni zmenil ko je tiho sedla k mizi, komaj mimogrede ji je prikimal, in je kar naprej pripovedoval:

„Kaj... Kaj boste vi na to rekli? Rekel sem jima, naj gresta z menoj v šolo. Čemu smo člani šolskega sveta, če ne skrbimo za pouk? Pa tudi nič slabega bi ne bilo! Vsak pameten človek ve, da z domaćim jezikom ne prideš daleč. Do Trsta morda, ali do Celovca, tam pa je konec. Borgelj in Košmelj sta se strinjala in smo šli v šolo. Nismo mislili, naj bi Levičnik zastonj učil otroke nemščino. Doplachi bi mu. A če bi vi videli Levičnika, kako je zrastel! Mislil sem, da se bo potegnil do stropa! Zgrabil je tisto pušpanovo palico, s katero pretepa paglavce, pokazal nam je vrata in zavpil — kaj, zavpil? — zarjul je nad nami: — Tam so vrata in brž se mi poberite. Mi smo Slovenci in naši otroci se bodo učili slovenski! — Globočniku so se zalite oči jezno svetile, toda že zmeraj se je poslovno prizadevno smehljal. „Takole pognati člane šolskega sveta! Treba mu bo stopiti na prste! Kakšni so ljudje!“

Gospod Filip je pazljivo poslušal, toda ker je bil učitelj Levičnik hkrati cerkveni organist, ni maral udariti po njem. Začel je govoriti tisto, kar je mučilo njega samega.

„Ljudje, pravite,“ je rekel srdito, „ljudje! Jaz jih poznam! Nobena reč jim ni po volji. Kaj vse zahtevajo od mene! Ali veste, da me hodijo tožit celo k samemu škofu? Na škofiji so pa taki, da jih poslušajo! Ste že slišali, da mi obetajo vizitacijo? A jaz se ne bom vdal, raje grem v pokoj!“

61. Polonica pa le ni bila popolnoma mirna. Ko sta prišla komisar in oskrbnik na Mozolovino, nista dosti zvedela. Pač, trdna Poloničina vera, da Nande tega umora ni zagrešil, je prepričala tudi njiju.

Poljak bi kaj več rad zvedel o Nandetu, a Polonica mu ga je opisala tako, kot vsako zaljubljeno dekle opiše svojega fanta: lep, močan, postaven. Tako oskrbnikova slutnja ni mogla dobiti kakke trdnješje opore.

62. Najhuje je za Blažem žaloval Pavlek; saj mu je bil edini prijatelj. V svojem mladostnem življenju je napadel Polonica: »To imaš zdaj! To je storil tisti zlodejevi Stajerec, za katerim laziš! Stric je vedel, da je rokovnjak. O, da bi ga jaz dobil v pest! V srcu je prizegel kruto maščevanje.

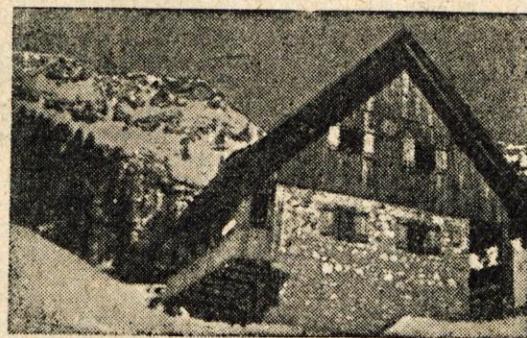
63. Ko se je spustil mrak, je prišel na parobek nad Mozolovino Tonček. Poslaga je bil Nande s sporobirom Polonici. Usedel se je v travo in začel kresati s kresilnim kamnom. Ko Tonček vidi, kako Polonica hiti proti njemu, mu v smehu uide »Tristo griv, to kresilo je pa kaker detelja za žrebata!« Polonici pove, da je bo Nande čakal ponochi vrh slemena pri borovcih.

64. Nande jo je že čakal. Sedla sta pod borovec. Dekle se ga je oklenila z obema rokama in zajokala. Stisnil jo je k sebi in jo nežno pobožal po laseh. Zdaj je bila popolnoma prepričana, da Nande pri stričevi smrti nima kaj opraviti. Objubil ji je, da pride čez dva dni ponj in šla bosta proč od tod daleč, daleč... Molče je je pospremil po stezi domov.

Uspehi in načrti

Planinsko društvo na Bledu je menda eno najmočnejših na Gorenjskem, saj združuje v svojih vrstah blizu 300 članov ter nad 200 pionirjev in mladincov. Da je včlanjenih v društvo toliko število mladih ljudi, ki imajo svoj lastni odbor, pa je prav gotovo edinstven primer. Drugače pa ima tudi pionirska in mladinska or-

Koča na Lipanci

PO OBČNEM ZBORU PLANINSKEGA DRUŠTVA NA BLEDU

žaklo. Obiskali so znane partizanske družine in borce NOV ter jih obdarili.

To je sicer šele ena stran društvene dejavnosti. Največji uspeh društva pa je nova pot, ki so jo zgradili v preteklem letu, in vodi k blejski koči na Lipanci okrog Draškega vrha k Vodnikovi koči in od tod na Planike na Triglav.

Naloga bližnje bodočnosti pa je tudi gradnja nove planinske postojanke z okreplevanico in prenočišči ob križišču ceste na Lipanci. Na tej zadevi je odbor že mnogokrat razpravljal.

Tudi na Straži tik nad Bledom nameravajo urediti podobno postojanko z večjo okreplevanico. Ta malo vršiček, kamor se vzpenja moderna žičnica, običaže vsako leto gotovo majveč domačih in tujih izletnikov.

Kamniški nebtičnik

Kamniški nebtičnik je sedemnadstropna stolna zgradba na Duplici, ki jo je začela že pred dvemi leti graditi tovarna »Stol« za svoje delavce in uslužbence. Seveda je bilo treba precej razprav in dokazovanje, da je prodrl predlog za gradnjo stolnice ob vhodu v Kamnik. Dela je prevzel kamniški »Graditelj«, ki zdaj ureja notranjost stavbe. Ce bodo letos z gradnjo pohiteli — denar je zagotovjen — se bodo stanovalcii lahko vselili že poleti. Potem bomo tudi videli, kako se stolnice obnesejo v praksi. Izkušnje pa bodo merilo pri nadaljnji gradnji tudi stanovanjskih blokov. Prihranek na stavbennem zemljišču in praktična notranja ure-

ditev takih hiš sta kaj vabljiva razloga za tovrstno gradnjo v mestni okolici.

Prvi kamniški nebtičnik ima v pritličju urejene prostore za trgovski lokal, ki je za ta del Kamnika zelo potreben. V stavbi bo skupno 27 stanovanj.

Po urbanističnem načrtu je Duplica zamišljena kot industrijsko naselje. Osamljeni nebtičnik je izven okvirja skladnosti, zato bodo morali zgraditi še enega.

Z.

Eden izmed najlepših predelov Gorenjske je vsekakor Gorenjsavská dolina, stisnjena med vrhove Karavank in Julijskih Alp, ki odpira svet le proti jugovzhodu in severozahodu. V teh smereh potekajo tudi glavne prometne zvezde, železniška proga in cesta. Po dolini teče Sava Dolinka, ki se ji pridruži izpod Karavank le nekaj manjših potokov kakor Belica, Mlinca in Sedučnikov potok ter Bistrica, ki priteče izpod Triglava. Pred nami so druga za drugo odprtne kar tri doline: Vrata, Kot in Krma, ki odpirajo pogled v osrje Julijskih Alp, na ponosni Triglav.

Ob vhodu v to dolino leži lepa vas Dovje, prislonjena na prisojno pobočje Kepe. Dovje je priznano izhodišče za ture v Karavanke in Julijsko Alpe, pa tudi prijetno gorsko letovišče in zimska športna postojanka. Kraj se omenja že leta 980 in ponovno leta 1033, ko ga je cesar podaril brižinskemu škofom. Cerkev sv. Mihaela so zgradili v začetku 14. stoletja nemški kolonisti grofov Ortenburzanov, prenovili pa so jo v renesančnem slogu leta 1929. V zadnjem delu je vzdignana na vse tri doline, ob katerih se dvigajo gorski velikani Debela peč, Rjava in Cmir in Stenar z ostalimi vrhovi, ki obkrožajo kot častna straža svojega glavarja, očaka Triglava. Ob cerkvem zidu pa počiva pospeševalnej turizma in skladatelj Aljaž, ki nam je odkril in napravil dostopen na bajni svet. Na njegovem nagrobnem spomeniku beremo:

Vsako jutro v zarji novi naši zažare vrhovi, gledajo, kdaj prideš spet, ki si varih bil jim svet: Naš triglavski kralj Matjaž, župnik z Dovjega — Aljaž.

Jakob Aljaž, glasbenik in planinski pisatelj se je rodil 6. julija 1845 v Zavrhu pri Smedniku. Glasbe se je učil pri Nedvedu in Foersterju. Od leta 1889 pa do svoje smrti dne 4. maja 1927 je župnikoval na Dovjem. Njegove skladbe so preproste, lahke, a krepke in jih zbori še danes pojemo (Oj, Triglav, moj dom idr.). Velikega pevskovzgojnega pomena je zlasti njegova Pesmarica, nekaka podlaga zborovskemu razmahu, katerega posledica je bila ustanovitev raznih pevskih zvez. Mnogo zasluga pa ima Aljaž predvsem za razvoj slovenskega planinstva. Zgradil je med drugim Aljažev stolp vrh Triglava, Staničev zavetišče, kočo na Kredarici, Dom v vratih itd. ter pisal Planinske spomine. Za svoje velike planinske in glasbene zasluge je bil večkrat odlikovan. Največje odlikovanje pa mu je vsekakor njegov zadnji dom ob vnožju ljubljenih gora, ki jih je operoval in odkril njihove lepote nam in tujcem.

Na Dovjem je bil rojen 26. 9. 1823 Janez Klančnik (umrl 16. 2. 1871), ki je kot prvi Evropejec prišel v osrje srednjega Konga. Leta 1852 je Klančnik odšel v Afriko, postal tam trgovec s slonovo kostjo in je v zimi 1861–1862 prodrl v deželi Njam-Njamcev do velike, proti zahodu tekoče reke Uelleja.